

موضوعات و مباحث مطرح شده در

اولین نشست تخصصی طرح

«امکان‌سنجی مطالعات تعقیبی دانش‌آموختگان آموزش عالی»

۲۷ بهمن ۱۳۹۴

ابتدا شرح کلی موضوع پژوهش و مراحل مختلف آن توسط مجری طرح توضیح داده شد. اهم موضوعات در این قسمت عبارتند از:

❖ مسأله پژوهش شامل :

- موضوع عدم تطابق آموزش عالی با نیازهای بازار کار
- برنامه ریزی و آمایش سرمایه‌های انسانی در کشور
- داده‌های آماری موجود از وضعیت سرمایه‌های انسانی کشور
- سنجش کارایی بیرونی نظام آموزش عالی و مدیریت منابع انسانی کشور

❖ جایگاه مطالعات تعقیبی دانش‌آموختگان در تحقق اهداف : تضمین کیفیت ، مدیریت داده‌ها و ساختارهای پژوهشی ، خدمات دانشجویی ، اهداف راهبردی سازمان و مدیریت و حکمرانی بهتر .

❖ اهداف و سؤالات طرح

❖ روش طرح در بخش‌های تدوین چارچوب مفهومی ، اجرای آزمایشی و تحلیل و تفسیر نتایج

❖ تجارب جهانی از روش‌های اجرای مطالعات تعقیبی و سیر تاریخی تحولات آن و ویژگیهای رویکرد جدید و ابزارهای لازم

❖ طرح پیمایش در این پژوهش و مقطع زمانی مورد بررسی ، ساختار پرسشنامه ، جامعه آماری و نحوه پوشش آن .

❖ نحوه ارتباط بین مراحل مختلف پیمایش (درون دانشگاهی و برون دانشگاهی) ، ارتباط با داده‌های ثبتی ، روش گردآوری داده‌ها ، کنترل‌های مرحله‌ای و تحلیل آن .

پیشنهادات مطرح شده از سوی اعضای جلسه در چند موضوع مهم و کلیدی زیر قابل دسته‌بندی است:

➤ تلاش برای تحقق هدف غایی از این پروژه در اجرایی کردن سیاست‌های برنامه ششم توسعه مبنی بر اطلاع از وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان در سطح کلان (با توجه به غیر قابل تعمیم بودن نتایج یک

- دانشگاه) ، مشکلات اطلاع یافتن از مهارت های مورد نیاز فرد در بازار در ابتدای اشتغال ، تلاش برای اطلاع از تحولات بازار کار ، مهاجرت دانش آموختگان و مشاغل اشباع شده در بازار .
- موضوع هماهنگی بین دستگاهها ، نیاز به مختصر سازی و محدود کردن اهداف (فقط اطلاع از تطابق شغل با مدرک تحصیلی و موکول کردن اهداف ریز تر مانند پرسش های مربوط به تطابق محتوایی به مراحل تکاملی و پرسشنامه تخصصی)
 - تمرینی بودن پروژه و رسالت آن در ایجاد دانش چگونگی (Know How) .
 - لزوم ایجاد کنسرسیوم و تضمین دریافت خودکار داده ها بدلیل عدم ثبات مدیریت ها
 - ضرورت توجه به ابعاد سه گانه شکل ، محتوی و روش شناختی و اینکه در بحث محتوی نتایج به چه اقداماتی باید منجر شود یا چه سیاستهایی استخراج شود. بدلیل شرایط رکودی سالهای اخیر نباید بیش از حد بر نتایج تکیه کرد بلکه باید ترسیم یک مدل انتزاعی را هدف غایی این طرح قرار داد.
 - استفاده از بانک های داده نظام مهندسی ها ، پایگاه اطلاعات کارمندان دولت ، دفاتر کاریابی ، سازمان ثبت اسناد و ثبت شرکتها ، اطلاعات مهاجرتی و استفاده حداکثر از پایگاههای آماری موجود و اکتفا به جمع آوری میدانی داده ها فقط در صورت لزوم در یک مقطع برای اطلاعات هویتی و پیمایش های خاص مانند آمایش اشتغال (محل زندگی و محل کار) و تغییرات روند اشتغال.
 - تأکید بر روش و نقشه تعقیب بعنوان هدف اصلی طرح ، زیرا میزان تطابق رشته و شغل در یک زیر مجموعه ، برای کل جامعه آماری قابل تعمیم نیست وگمراه کننده است. ضمن اینکه تحرک شغلی از نشانه ها و ویژگی های محیط های پیشرفته کاری است .
 - دقت در تنظیم پرسشنامه بر مبنای نیاز های سیاست گذاری و تکنیک های تحلیل داده.
 - تأکید بر اهداف برنامه ششم و تکنیک مطالعات تعقیبی و تدوین نقشه راه بر حسب سه گروه سیاست گذاران و نهاد های ذینفع (سازمان مدیریت ، ستاد وزارت ، دانشگاهها) با هدف تدوین برنامه جامع تحلیل نیاز بازار کار و ظرفیتهای آموزش عالی .
 - تأکید بر مطالعه اکتشافی باز بدون فرضیه از طریق شناخت منابع اطلاعاتی برای پاسخگویی به نیازهای کوتاه مدت شناخت عوامل مؤثر بر اشتغال (برای رفع مشکل حاد بیکاری فارغ التحصیلان) و بلند مدت (ارزیابی بازده و کارایی فعالیت ها در نظام تربیت نیروی انسانی اعم از تخصصی و مهارتی) ، در راستای پاسخگویی به نیاز شدید به تقویت ابعاد نظارت و ارزشیابی در ابعاد چهارگانه (برنامه ریزی ، نظارت ، اجرا و ارزشیابی) ساختار اجرایی کشور. استفاده از رویکرد **Feed Back Evidence Based Policy Making** و تجارب جهانی ارگان های بین المللی بعنوان **Technical Assistance**.
 - شناسایی دقیق وضع موجود بمنظور حرکت از وضع موجود به وضع مطلوب با استفاده از نقشه راه واقع گرا و شناخت پارامترهای دیگر مؤثر بر اشتغال (غیر از رشته تحصیلی و کیفیت آموخته ها) مانند دوستان و آشنایان.

- استفاده از رویکرد های نوین تعقیبی که در آن داده ها توسط دانشگاه از طریق Career development Services جمع آوری می شود و نه یک مؤسسه یا سازمان بیرونی ، روش جمع آوری داده انگیزشی است و نمی تواند اجباری باشد و با پرسشنامه کوتاه مشتمل بر سؤالات اصلی .
- استفاده از ظرفیت های قانونی برنامه ششم بصورت تهیه طرح اقدام (Action Plan) برای سیاست های اجرایی برنامه که در دستور کار دولت قرار دارد برای رفع خلأ های اطلاعاتی کوتاه مدت (میدانی و آمار ثبتي ترجیحا بیمه ها) و بلندمدت (دانشگاهی ملزم به تهیه Data Base و شبکه های اطلاعاتی).